

jali lakote... To je liberalno občinsko gospodarstvo v deželnem stolnem mestu Ljubljana, v središču Slovenije!"

Kako se krade v Pragi.

Slovenski liberalci so že od nekdaj gojili posebno ljubezen in spoštovanje do liberalnega gospodarstva v Pragi. Kar se je godilo v Pragi, to je bilo našim liberalcem sveto in vzorno. Zato se pravzaprav ni čuditi, če slovenski liberalci kradejo ljudstvu denar iz žepa, kajti tudi v Pragi se to dogaja. Se ni pozabljen skandal zaradi mestnih cevi, po katerih se je cedil nezasluzen denar tudi v blagajne liberalcev, in že imamo nov skandal. Pri oddaji strojev za električne naprave je tvrdka, ki je dobila delo, podkupila ves odsek z denarjem, katerega je položil zastopnik tvrdke brez vsake besede članom odseka na mizo, ko jih je obiskal v njih zasebnih stanovanjih. Toda tudi ta tatvina ni več najnovejša, kajti ravno te dni so odkrili zopet novo. Občinski svetovalci so kupili neko posestvo in v računih je manjša svota kakor jo je kupec v istini plačal. Več svetovalcev je osumljenih. Sodniška preiskava se je že začela. Očvetnik dr. Vouček, ki je to góljulijo razkril, pravi, da vsa industrijska podjetja dobro vedo, da se da pri občini le v tem slučaju kako delo ali naročilo dobiti, ako se gotove osebe podkupi. Smrad v praški občinski hiši je tako velik, da je celo znani svobodomiseln poslanec Masarik pred kratkim vskliknil: „Na praškem rotovžu se krade!“

Madžarski liberalci nad vse.

Najnovejši je sedaj v naši skupni državi ogrski liberalizem. Ves vladni ustroj od ministrskega predsednika do zadnjega sluga je v liberalnih rokah. Na Ogrskem pa vlada tudi propalost, kakor je mogoča le pri liberalcih. Bivši ogrski ministrski predsednik Lukač je dal 4 milijone državnega denarja v zasebno strankino blagajno. Sedaj se je dogalo, da si je dal kupiti tudi koncesijo za hazardno igralnico za visoko svoto 1.200.000 K, ki tudi ni šla v državno blagajno, ampak je bila ministrskemu predsedniku na razpolago. To se pravi, o tej svoti mu ni bilo treba dajati državnemu zboru računa. Vrhu tega so se prodajala uplivna mesta, odlikovanja in naslovi. Toda kaj takega se nazadnje lahko zgodi v vsaki stranki, tudi v poštenih. Ampak kaj znači ravno liberalno propalost, je dejstvo, da se taka nepoštena dejanja zavarjajo in krijejo, in da oni, ki so jih zakrivali, hodi jo prosto po cesti naprej. Ogrskemu ministrskemu predsedniku Lukaču je zbornica priredila burne izraze dopadajenja in sedanji ministrski predsednik Tisa ga zagovarja in proslavlja kot vzor-poštenjaka, namesto da bi ga vtaknil v zapor.

V madžarsko šolo hodijo tudi avstrijski liberalci, in kakor se vidi iz dogodkov v Ljubljani in v Pragi, so se na Madžarskem veliko naučili.

Da ljudstvo liberalcem, ki dajejo take dokaze svoje sposobnosti, ne more več zaupati, se nam zdi samo umevno. In tako se dogaja, da prihajajo nad liberalce hudi časi.

Politični ogled.

— **Cesar obiskal svoje rajne.** V nedeljo, dne 2. t. m., je ob 8. uri zjutraj obiskal cesar grobišče cesarske rodovine pri kapucinih na Dunaju. Samostanski predstojnik ga je v družbi svojih redovnih tovarišev svečano sprejel, na kar ga je spremljal gvardijan v grobišče, kjer je ob rakvah cesarice Elizabete, prestolonaslednika Rudolfa in svojih starišev opravil kratke molitve. Cesar si je ogledal še novovrščeno rakev nadvojvode Rajnerja, na kar se je odpeljal zopet nazaj v Senbrun. V grobišču se je mudil ¼ ure.

— **Dunaj.** Dne 27. novembra je bilo 2 leti, odkar je sedanje ministrtvo pod predsedstvom grofa Stürgkha na krmilu. Slovenci s to vlado ne moremo biti zadovoljni, ker se v njej nahaja tudi naš strupeni nasprotnik, pravosodni minister dr. Hochenburger. — Finančni minister Zaleski je povišan v grofovski stan. Ker boleha na srečo, je sedaj na dopustu in nadomestuje ga oddelni načelnik baron Engel.

— **Kranjsko.** Volilno gibanje je v polnem tiru. Slovenska ljudska stranka je s predpripravami gotova in je včeraj, dne 5. t. m., proglasila na velikem zaupnem shodu svoje kandidate. Zanimivo je, kake neumnosti zopet dela liberalna stranka. Pred leti je bila zvezana z nemško stranko, zdaj pa je začela nastopati v vollenem boju s socialnimi demokrati. V Idriji in v Kranju so se zborovanja kranjskih naprednjakov že vršila pod rdečo marelo. Toda tudi rdeča marela ne bo liberalcem nič pomagala. V Ljubljani kažejo se prvi pojavi razkola med liberalci. Prejšnji župan Hribar sili zopet na dan. Za njim stoji učiteljski dnevnik „Dan“. Seveda ga sedanji liberalci v Ljubljani ne bodo pustili brez boja zopet na površje.

— **Ogrsko.** V četrtek, dne 30. oktobra, je imel ogrski državni zbor zopet sejo, v kateri je prišlo med večino in manjšino do hudih kravalov. Sklicanje se je zahtevala opozicija ter se iste tudi polnoštevilno udeležila. Grof Karoly, sovoditelj opozicije, je v svojem govoru očital vladi in večini razne nelepe reči, posebno je omenjal milijone, katere je dobila večina s pomočjo vlade za svojo strankarsko blagajno. Seveda je ministrski predsednik obljubil, da v bodoče ne bo tako postopal. (Klici na levi: Lepa obljuba! A mi na to nič ne damo!) Toda če bi tudi v tem slučaju

tem obljubam verjeli, se nam vendar zdi, da grof Tisa kot načelnik nekake roparske tolpe uživa koristi nastopanja svoje tolpe. (Odobranje na levi in šum na desni.) Predsednik je poklical govornika k redu. Govornik je zahteval, naj razpravlja zbornica o novih vladnih milijonskih mešetarijah. Nato je izpregovoril ministrski predsednik grof Tisa in je branil postopanje večine in vlade glede že znanih milijonov, katere je dobila večina kot podkupnino od neke banke. Tisa je rekel: Gospodje imajo za svoja sumničenja samo eno trditev na razpolago, da je plačala ogrska banka za politične namene velike svote. Vsakdo mora priznati, da stanejo vse volitve. (Klici: Ampak lastni denar, ne pa ukradeni!) Tisi sta krepko odgovarjala grof Andraši in poslanec Vascony. Andraši je s povzdignjenim glasom zaklical: Večina pritiska manjšino z nedovoljenimi sredstvi in s silo. Ko je poslanec Vascony govoril o nameri vlade, ki je hotela dovoliti neki bogati židovski banki igralnico, in da se do danes kljub obljubi niso objavljene podrobnosti te umazane kupčije, je zaklical Tisa: To je laž! Vascony je pa zaklical Tisi: Zavračam to odločno. Predsednik je nato poklical Tiso radi besede „laž“ k redu. (Klici: Tisa je sam naročil predsedniku, naj ga pokliče k redu. To je komedija!) Ministrski predsednik postaja surov, mesto, da bi nastopil s dokazi. Preskrbel bo monarhiji novi Kraljevi Gradec. Tisa ni Deak, on je Benedek. (Deak je bil slovit ogrski državnik, ki je v letih 1848—1870 vodil ogrsko politiko, ogrski narod ga slavi kot velikega zgodovinskega moža.) Tisa je še enkrat povzel besedo, a ni imel posebne sreče, opozicija mu je stopila močno na prste. — Prihodnja seja se je določila za dne 4. novembra.

— **Rusija.** O Rusiji naši Nemci radi govorijo kakor o najbolj nazadnjaški državi. Vse, kar je slovenskega, je pri njih pač zaostalo in nazadnjaško. Toda številke govore drug jezik. Rusija se gospodarsko dviga od leta do leta bolj kakor katera druga evropska država. Leta 1908 je imela Rusija 2417 milijonov rubljev dohodkov, l. 1912 že 3095 milijonov in za letos pričakuje na novo za 275 milijonov rubljev več. V naši Avstriji pa, kjer imajo Nemci krmilo v rokah, lezemo od leta do leta v nove dolgove. Zato pa se tudi Rusija lažje in hitreje vojaško razvija kakor vsaka druga država v Evropi. Slaba gospodarska politika v Avstriji slabi tudi vojaško plat naše države, dočim ruska vojaška moč strahovito narašča.

— **Bolgarija.** Na Bolgarskem se sedaj stranke kregajo med seboj, kdo je kriv nesrečne vojske s Srbi in Grki. Celo generala Savova so hoteli prišteti med krivce, češ, da je začel vojsko brez Danevove vednosti. Toda Savovi prijatelji so dokazali, da je Danev vedel za začetek vojske, četudi je ni napovedal. Sedaj Danev pravi, da vendar ni kriv poraza, čeprav so Bolgari vojsko začeli, kajti če bi je oni ne bili začeli, pa bi jo bili Srbi in Grki. Na to mu odgovarjajo Savovi prijatelji, da so Danevovi zaupniki izdali sovražnikom ves bojni načrt. Zato pa sedaj pravijo, da so vse nesreče krivi tisti, ki so prvotno sklenili zvezo s Srbijo in Grško. Vsem trem državam se je šlo za Makedonijo. Toda Srbi in Grki so marsikoli tje koj v začetku ter jo zasedli, a Bolgari so se topli sami s Turki pri Katalči in Bulairu. Že začetkoma bi morala velika bolgarska armada iti v Makedonijo, a srbske in grške čete bi morale biti tudi pri Lozengradu in Katalči v eni vrsti in v enaki moči z bolgarskimi postavljeni proti Turkom. Tako se kregajo, toda kaj pomaga to? Nesrečo je treba pozabiti in iti samozavestno na delo za novo okrepitev Bolgarije.

— V Bolgariji se sedaj močno dela na to, da bi se Bolgari, vsaj v Makedoniji, vrnili v rimsko cerkev. Tako bi makedonski Bolgari dobili varstvo rimskega papeža in katoliških držav. — Prihajajo glasovi, da se bolgarska vlada približuje avstrijski in da bolgarski narod to z veseljem pozdravlja. Da bi le Avstrija ne naredila zopet kake neumnosti ter odbila tudi ta narod od sebe.

— **Balkan.** V Albanijo je prišla mednarodna komisija, katera določa meje Albaniji. V Južni Albaniji delajo Grki tej komisiji zapreke in več vasi in okrajev, ki bi naj padli pod novo državo, nočejo prepustiti Albaniji. — V svrhu označke postopanja Grkov boji omenjeno dejstvo, da so Grki za časa bivanja mednarodne obmejne komisije, ki ima nalog, določiti meje južni Albaniji, onemogočili, da bi ljudje prihajali na sejem v mesto Erzeg. Oboroženi Grki stražijo ceste, ki vodijo v Erzeg ter branijo vsem, ki ne govore grški jezik, vstop na sejmišče. Grški ogleduhi so komisiji vselej in povsod za petami in razženejo vse tiste osebe, na katere bi hoteli staviti člani komisije to ali ono vprašanje. — Radi tega sta dne 1. novembra avstrijski in italijanski poslanik vložila pri grški vladi v Atenah oster nalog (ultimatum), s katerim sta obe združeni velesili Grčiji kratkoma naznanili, da bosta pri določanju južno-vzhodne albanske meje odkazali Albaniji vse one vasi in kraje, radi katerih stavlja Grška z oboroženo silo mednarodni komisiji zapreke in dela ugovore. Grki, ki niso bogve kako korajžni, se bodo ustrašili skoro gotovo avstro-italijanske grožnje in bodo pripustili komisiji, da po svoje zabije mejne kole v Albaniji. — Esad-paša je tako dolgo rovaril po Albaniji, da je izpodkopal tla sedanji albanski vladi, kateri stoji na čelo Izmal-Kemal-beg. Sedaj prihajajo od vseh strani Albanije k Esad-paši zastopstva posameznih rodov v Drač, kjer on sedaj „kraljuje“. Skoro gotovo bo dobil Esad-paša v kratkem albansko upravo v svojo oblast. — V zahodni Traciji so grški četaši mučili in poklali prebivalce štirinajstih bolgarskih vasi v okrajih Gümüldžina, Soflu in

Dedeagač. Četašem so poveljevali grški častniki. Nad 8000 žena in otrok je bežalo v Dedeagač, a grški metropolit jih je izročil četašem, ki so rogovili v okolici in razen 3000 vse bolgarske begunce poklali. — Znani mladoturški junak Enver-beg se ženi pri hčerki bivšega sultana Abdul-Hamida, lepi princezini Nadije Sultaneh. Nevestina mati je izjavila, da da svojo hčerko Enver-begu le tedaj, če ga povzdigne sultan v kak višji stan. Sultan hoče materino željo izpolniti.

— **Italija.** Državnozborske volitve v Italiji so končane. Pretečeno nedeljo so se vršile ožje volitve. Kakor pri prvotnih volitvah, tako je prišlo tudi pri ožji volitvi na mnogih voliščih do krvavih pretepev. V Južni Italiji, kjer so Italijani posebno vročerkvni, je moralo v vseh večjih mestih vojaštvo z orožjem delati mir in red. Volitve so za katoličane izpadle splošno dobro. Hūd poraz pa so doživeli oni zagrizeni liberalci in socialisti, ki gojijo srčno željo, uprizoriti tudi na Italijanskem gonjo proti katoliški cerkvi kakor na Francoskem. Rimski župan, vodja prostozidarjev, žid Natan, je celo v Rimu pogorel s svojimi kandidati. Natan je radi poraza tako užaljen, da baje namerava odstopiti. Zmerno-liberalna vlada je od 508 poslanskih mandatov pridobila 270. Polovica teh poslancev je izvoljenih s pomočjo katoliških volilcev. V novo italijansko zbornico pride tudi 30 pristašev katoliške stranke. Dosedaj je bilo v državnem zboru le 8 poslancev, ki so se izrazito prištevali h katoliški stranki. Italijanskim svobodomiselnem, liberalcem in socialnim demokratom je torej up po preganjanju katoliške cerkve potom državnega zbora zopet splaval po vodi.

— **Nemčija.** Že v zadnjem listu smo izrazili mnenje, da je prišel nemški cesar zopet k nam snubit za prijateljstvo, ko je prišel obiskat v Konopišt prestolonaslednika in v Senbrun cesarja. To naše mnenje se potrjuje. Nemčija se je pretkelo leto zelo neprijateljski vedla proti nam, a kjer je le mogla, je kazala naklonjenost do Rusije. Toda v Petrogradu je niso hoteli uslišati. Rusija ima še v Mali Aziji govoriti z Nemčijo resno besedo, obenem pa ji je znano, da v istem trenutku, ko se zveže z Nemčijo, izgubi s svoje strani Francijo in Anglijo. Ti dve državi pa sta vendar več vredni za Rusijo nego Nemčija. Toda, ko je videla Avstrija, kako se Berolin trudi za prijateljstvo v Petrogradu, si je tudi sama boljšala pota do ruskega carja. Ti poskusi niso ostali brez uspeha. Naše razmerje z Rusijo je vendar sedaj boljše nego je bilo pred letom. Obenem je Avstrija tudi v Parizu in Londonu povprašala, kako bi bilo z zvezo. Nekjer ni bila odklonjena. Govorilo se je celo, da bo obiskal prestolonaslednik v važnih zadevah angleškega kralja. To je tako preplašilo nemškega Viljema, da je naenkrat pohitel na obiske v Konopišt in Senbrun. Mi ne potrebujemo Nemčije, ampak Nemčija nas. — Bavarski deželni zbor je dne 30. oktobra sklenil, da se sedanji princ-vladar Ludovik proglasi za kralja in se s tem odpravi takozvano „regentstvo“. Za predlogo so glasovale razun socialnih demokratov vse deželnozborske stranke. Na Bavarskem je bilo „regentstvo“ v veljavi že od l. 1884. Tedanjemu kralju Ludoviku II. se je omračil um in je skočil v vodo. Ker je bil njegov naslednik Oton tudi umobolen, je vladal Bavarsko kot „regent“ princ Luitpold. Bavarski kralj se bo imenoval Ludovik III. — Kumberlandska rodbina je živela od časa, ko so se vse nemške države združile v Veliko Nemčijo, v hudem sporu z nemško vladarsko hišo (Hohencolernci). Kumberlandski knez ni hotel vstopiti v zvezno državo. Radi tega so ga zapodili iz njegove domovine. Med Hohencolernci in Kumberlandci je vladalo vsled tega smrtno sovraštvo. Ko pa se je letos poročil kumberlandski princ Ernst Avgust z edino hčerko nemškega cesarja, je zavladalo med obema rodovinama zopet prijateljsko razmerje. Stari knez Kumberlandski, oče Ernsta Avgusta, se je odpovedal pravici do prestola brunšviškega na korist svojemu sinu. Sin je sprejel vladarstvo čez državico Brunšvik-Lineburk, a se je izrekel za nadvladno nemškega cesarja, čemur se je stari Kumberlandec najbolj protivil.

— **Amerika.** Napetost med Združenimi državami in državo Mehiko v Ameriki postaja od dne do dne večja. Severna Amerika (Združene države) noče na noben način priznati izvolitev bivšega prekucuh Huerta za predsednika mehikanske ljudovlade. Armada Združenih držav že čaka na trenotek, ko se ji bo naročilo, da udari čez mehikansko mejo. Vojne ladje Združenih držav čakajo s polnim parom, da odplujejo pred mehikanska pristanišča. V Mehiki sami pa ropajo in plenijo razne roparske in prekucuske družali. Zopet se uredničuje pravilo: Kjer ni vere v Boga, ni miru, ne reda, ni blagoslova in medsebojne ljubezni.

Lepa smrt.

Smrti se večinoma vsi bojimo. Teško se je ločiti od sveta, na katerega smo se navezali s tisočermi vezmi in strahopoli je pogled v večnost, katera se bo nam odmerila po našem življenju. Zato radi čitamo poročila o smrti pravičnih, upajoč, da bo tudi nam usmiljen je božje podelilo lepo in srečno smrt.

V torek, dne 28. oktobra, je umrla 14letna hčerka Serafina iz obče spoštovane Joos-ove družine v Gorici. Njen oče je posestnik znanega hotela (gostilne) „Union“ v Glediški ulici. Pokojnica je bila učenka III. razreda dekliškega višjega učilišča č. šolskih sester od Naše Gospe v Gorici. Zbolela je takoj ob početku letošnjega šolskega leta na neki notranji

bolezni in od tedaj ni mogla več zapustiti bolniške postelje.

Cudovito lepo je, kako se je ona v svoji boleznini obnašala. Bila je že v solni vedno vzgledna v svojem vedenju, iskreno vdana prebl. Devici Mariji, članica Marijine družbe, pobožna iz srca in zahajala, kadar je le mogla, k sv. obhajilu. Tekom bolezni pa se je vse to pokazalo v še lepši luči. Njena bolezen je bila silno težka in mučna. Petkrat je bila hudo operirana. A z uprav nebeško potrpežljivostjo je prenašala vse. Ustnice in roke so ji trepetale bolečin, poznalo se ji je, kako trpi, a ona je le govorila: Kakor Bog hoče! In imela je pogum, tolažiti mater, ki ji je bila vedno ob strani. Svefinjo prebl. Device Marije, znak Marijine družbe, je imela na modrem traku ves čas svoje bolezni na prsih. Sprejela je večkrat sv. obhajilo, posebno pred operacijami.

Zdelo se je, da navzlic svoji težki bolezni zopet počasi okreva, a v zadnjem trenutku pojavila se je še pljučnica in izginilo je vsako upanje, da ozdravi. Prav nič se tega ni ustrašila. „Kakor Bog hoče“, to je bila njena želja in popolnoma mirno je sprejela vse sv. zakramente za umirajoče. Poklicala je na dan svoje smrti svoje drage k sebi. Z zadnjim naporom je objela še mater in ji rekla: „Mamica, grem v nebesa, da ti pripravim mesto!“ Poslovala se je nato od očeta, od bratov in sester in jim govorila: Na svidenje, na svidenje. Dala je poklicati tudi zdravnika in mu rekla: „Zadnjikrat iskrena hvala“. Bližali so se zadnji trenotki, in sedaj je imela svoje misli le pri Bogu. Dokler je mogla, je molila in z drugimi; ko ni mogla več, se je drugim priporočila, da molijo za njo, sama pa stisnila Marijino svetinjo na srce in pogled svoj uprla na razpelo, ki je stalo ob njeni postelji.

In ko ji je srce omagovalo in so se v zadnjih naporih vili poslednji dihhlaji iz onemoglih prs, tedaj so še iz dna umirajočega srca kipele molitvice proti nebu, neslišno skoraj, druga za drugo, ena lepša od druge: Angelj varuh, varuj me! ... Marija, pomagaj mi! ... Moj Jezus usmiljenje! ... Končno še zadnja, udana in tako iskrena: Moj Bog, kakor ti hočeš. ... In prsa so obstala, srce se umirilo, mlado življenje je nehalo biti; duša Serafine pa je splavala v rajске višine k Bogu, katerega je ljubila s tolikim zaupanjem in tako nežno in tako čisto ...

Kakor bi bila angeljska postava, je počivala v rakvi, odeta v snežno-belo obleko, venček belih cvetk na glavi, roki pa je sklepal rožni venec k molitvi. Med cvetkami si še na modrem traku videl Marijino svetinjo nad njenim srcem — da, Marijin otrok, tudi v smrti in grobu neločljiv od znakov ljubezni do nebeške Kraljice.

Spremljale so jo k zadnjemu počitku isti dan popoldne součenke in ves dekliški licej. Bila jih je dolga vrsta. Prva, odkar obstoji višje dekliško učilišče, se je ločila Serafina od njih srede. A ločila se je tako lepo, da jo lahko kar zavidajo ...

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

9. nedelja: 26. po Binkoštih; Božidar (Teodor), mučenec.
10. ponedeljek: Andrej Avel, spoznav.; Trifon, mučenec.
11. torek: Martin, škof; Mena, mučenec.
12. sredo: Martin, papež; mučenec; Livin, škof, mučenec.
13. četrtek: Stanislav Kostka, spozn.; Didak, spozn.
14. petek: Jozafat Kunč, škof in muč.; Serapion, muč.
15. sobota: Leopold, vojvoda; Jedert, devica.

Somišljeniki! Pristaši!

Na delo za razširjanje Slovenskega Gospodarja! Naš list moramo spraviti v vsako kmečko hišo! Kdor čita naš list, je in ostane naš zanesljiv pristaša, za katerega se nam pri volitvah ni treba bati.

Zato pa pristaši, takoj zdaj na delo, da se naš list razširi. Agitirajte za list od hiše do hiše, od osebe do osebe! Kjer si eden sam ne more naročiti lista, naj jih več stopi skupaj. Za agitacijo smo letos posebno izbrali še mesec november in sicer zato, da novi naročniki lahko dobijo vse številke prihodnjega leta, kakor tudi božično prilogo in stenski koledar za leto 1914, ki se bo priložil Slovenskemu Gospodarju 4. decembra.

Vsak novi naročnik, ki sedaj takoj kot letoletno naročnino plača za list 4 K, dobi list do novega leta zastoj in se mu bo vsa poslana naročnina zaračunala za leto 1914. Kdor le more, naj torej plača letoletno naročnino takoj, ker s tem pridobi dva meseca!

Agitatorji za naš list naj nam pošljejo naročnino po nakaznici, ako nimajo polno, in naj natanko zapisejo imena naročnikov s pripombo, ali so novi ali stari. Poštno stroške si naj odračunajo. Zahlevajo naj od nas tudi polno, ki so jim na razpolago.

Za agitatorje zopet razpišemo nagrade.

Kdor pošlje letoletno naročnino t. j. 4 krone za 5 novih naročnikov, dobi kot nagrado lep molitvenik ali pa lep stoječ križ. Kdor pa pošlje letoletno naročnino za 20 novih naročnikov dobi fino izrezljan stenski križ.

Na delo torej takoj sedaj v novembru, da spravimo Slovenskega Gospodarja v vsako slovensko hišo.

Naš prevz. g. knezoškof so se vrnili iz Rima, kjer so bili v nedeljo, dne 26. oktobra 1913 dopoldne ob 11. uri zdravi preprijazno sprejeti od sv. Očeta v zasebni avdijenci, a kmalu zopet odpotujejo k škofjskim zborovanjem na Dunaj.

Duhovniške vesti. Č. g. Franc Božiček, provizor v St. Jerneju nad Muto, je prestavljen kot kaplan v Zavrč. — Č. g. Tomaž Mraz, o katerem smo zadnjic poročali, da je ponesrečil v Gradcu, leži sedaj težko bolan v bolnišnici usmiljenih bratov. Lotila se ga je huda pljučnica. Njegovo stanje je opasno. — V torek, dne 4. novembra, je č. g. Maks Ašič, kaplan v Ponikvi ob južni železnici, v bolnišnici usmi-

ljenih bratov v Gradcu prestal težko operacijo. — Č. g. Antonu Ribarju se zdravje polagoma vrača. — Č. g. novomašnik Anton Medved je nastavljen za pomožnega kaplana v Čadramu.

Osebnost. Veleč. g. Janez Košar, upokojeni župnik galiski, se je preselil v Petrovče.

Iz sole. Imenovani so: Začasna učiteljica Marija Franc v St. Ilju v Slov. goricah za stalno istotam; začasna učiteljica Angela Sabati v Spodnji Polskavi za stalno istotam; začasna učiteljica Ludmila Bratkovič v Hočah za stalno istotam; začasna učiteljica Matilda Stanetič za stalno istotam; začasni učitelj Jožef Šerbec v St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu za stalnega istotam; začasni pomožni učitelj Matija Janžekovič v Mariboru za stalnega učitelja na deški ljudski šoli v Slovenski Bistrici. Službo menjata učiteljici Pavla Miklavc na Crešnjevcu pri Sl. Bistrici in Marija Lenart v Jarenini. V stalni pokoj je stopila začasna upokojena stalna učiteljica v Hočah, Cecilija Teržan.

Spremembe v notariatu. Notar dr. Franc Strafella v Rogatcu je premeščen v Ptuj, notar v Rožku na Koroškem dr. Robert Baumgartner pa pride na njegovo mesto.

Pojasnilo. Mnogi pristaši nam pišejo v pisnih po položnicah, da zamorejo poslati denar za naročnino. Takim svetujemo sledeče: Kupi si raje denarno nakaznico za 3 vin., jo pravilno izpolni in prilepi na njo znamko za 10 vin. S tem si prihraniš nepotrebno pisanje, nam pa delo. Na nakaznico zapiši, da si nov naročnik. — Prihodnji (46.) številki bomo priložili položnice za obnovitev naročnine.

Koledar Slov. Kmečke Zveze je ta teden izšel in se začne zdaj z razpošiljanjem. Ima 264 listov in je vezan v platno. Vsebinska je velezanimiva in poučna. Kdor si ga naroči še do 15. novembra in pošlje denar naprej, ga dobi za 1 K. Pozneje stane koledar s poštnino vred 1 K 50 vin. Pristaši Kmečke Zveze, sezite pridno po svojem koledarju. Naročnina za koledar se naj pošlje na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zarja. Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Zarja“ v Gradcu je izvolilo na prvem obnem zboru dne 30. oktobra sledeči odbor: predsednik: Zvokelj Dominik, jur.; podpredsednik: Sivec Ivan, fil.; tajnik: Janežič Pavel, med.; blagajnik: Čičman Anton, jur.; knjižničar: Drobnič Ivan, med.; gospodar: Kump Marijan, tehn.; odb. nam.: Velkavrh Stanko, med.;

Danica. Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Danica“ na Dunaju si je na obnem zboru dne 29. oktobra izvolilo za 39. tečaj sledeči odbor: predsednik: iur. Vekoslav Vrtovec; podpredsednik: phil. Silvo Kranjec; tajnik: phil. Ernest Aljančič; blagajnik: teh. Anton Majerle; knjižničar I.: phil. Josip Ovsenek; knjižničar II.: iur. Ivan Stanovnik; gospodar: phil. Vladimir Bregar; arhivar: med. vet. Filip Kulterer; zapisnikar: med. vet. Josip Jereb.

Okrožni zadržni shodi se bodo vršili dne 9. novembra v Središču za ormoško okrožje, dne 17. novembra v Gornjemgradu za gornjegrajsko okrožje in dne 16. novembra v Cirkovcah za ptujsko okrožje.

Ruška koča na Pohorju izkazuje za to leto obiskovalcev 1990. To je lepo število, katero pričra o njenem velikem pomenu za hribolastvo.

Slovinci na „Volturno“. Na ponesrečenem parniku „Volturno“, ki je pred kratkim zgorel na morju, je bilo tudi nekaj slovenskih in hrvaških delavcev. V imeniku, kjer so zapisani tisti, ki so našli smrt ob tej priliki, sta tudi Slovenca Valentin Posavec in Mihael Petrovič iz Kranjskega.

Gospodska stranka. Piše se nam: Prav dobro ste storili, da ste pribili dejstvo, da so liberalci svojo stranko na obnem zboru v Celju brez vsakega ugovora imenovali gospodsko stranko. To si je treba namreč dobro zapomniti, kajti pri vsakokratnih volitvah liberalci nočejo nič o tem vedeti, da so gospodska stranka. Sedaj so si sami dali to izpričevalo in ne bo jim mogoče, da bi ga utajili. Liberalna stranka za gospode, naša stranka za kmete in delavce, obrtnike in vse stanovne, ki hočejo narodno dobro. Mi ljudska stranka, liberalci frakarska stranka.

Zmernostni zakon se je sklenil ne v Avstriji, ampak na Angleškem za pokrajino Skotsko. Za zakon je glasovalo 248, proti 135 poslancev. S tem zakonom se dovoljuje občinam na Skotskem, da smejo zabraniti točenje opojnih pijač, ako je pri splošnem ljudskem glasovanju večina glasovala za zabranitev. — Kdaj bomo pri nas prišli tako daleč? Blagor slovenski občini, v kateri ni nobene gostilne!

Zanimive številke. Ako bi se v Avstriji vsi izdatki, ki jih naša polovica (brez Ogrske) na leto mora izdati, enakomerno razdelili na vsakega prebivalca, bi moral vsak človek plačati na leto državi 105² K. Ako bi se direktni davki enakomerno razdelili, bi moral vsak državljan plačati letno 13¹⁰ K, od užitinskih davkov 13⁵⁰ K. Državnih dolgov ima Avstrija toliko, da pride na glavo 430 K. Papirja se v Avstriji toliko uporabi, da ga pride na glavo 8 kg, mila pa pride na glavo 3 kg. Pravijo, da je uporaba papirja in mila dobro znamenje za omiko ljudstva. Omiko bi torej imeli, a denarja za živeti ne, ker je državni ustroj tako drag.

Vojaki kot vinogradniki. V Šampanji, znani vinoročni pokrajini na Francoskem, je bila letos tako bogata trgateg, da je zmanjkalo delavskih moči, ki naj bi spravile grozdje z vinogradov in most v klet.

Vlada je radi tega odredila, da je vojaška uprava odposlala vojaštvo vinogradnikom na pomoč, da se je tako mogel nebeški blagoslov pravčasno spraviti iz vinogradov. Veselih obrazov so vojaški trgali grozdje in ga v brentah spravljali na določene kraje. Doma se je grozdje zopet lepo sortiralo (odbralo po vrstah), spravilo v stiskalnice ali pa čedno zložilo v košare in se odposlalo kot namizno grozdje. Francoski vinogradniki vedo z grozdem posebno fino ravnati, Radi tega pa so tudi francoska vina postala slovita po celem svetu. Pri nas pa, ki se posebno šopiri frakarski liberalizem, niti misliti ni, da bi dala vojaška uprava ob času nujnega dela kmetu ali vinogradniku vojaštvo na pomoč.

Krompir letos nima dobre cene. Dobra letina na Goriškem in Ogrskem je vzrok, da se prodaja v Trstu in Reki okroglo po 5 K za 100 kg, v Ljubljani samo 4²⁰ K za 100 kg.

Kakšna bo letošnja zima? Vreme zadnjih tednov je bilo izredno prijetno. Stari ljudje že dolgo ne pomnijo tako prijetnih jesenskih dni. Iz govorjenja naših ljudi se vidi, da bi si naš kmetič nič bolj ne želel, kakor če bi sedanje mlo vreme vstrajalo tje blizu do Božiča. Kaka bo letošnja zima, se povprašujemo. Znano je sicer, da so vremenski preroki najbolj nezanesljivi preroki, vendar probčajemo tukaj prerokovanje nekega kmeta na Češkem o letošnji zimi. Ta mož, ki je obelodanil svoje prerokbe v nekem češkem listu, pravi: Že dolgo vrsto let opazujem potek vremena v pozni jeseni in zimi. Opazujem tudi naravo in živalice, posebno mravlje, kako se iste pripravljajo na zimsko dobo. Letos so n. pr. mravlje začele že zgodaj in posebno skrbno pripravljati se za zimo, kar je po mojem mnenju znamenje, da bo letošnja zima dolga in ostra. Svoja zimska prebivališča so si mravlje letos zavarovale z izredno visokimi kupi prsti. Izvršile so letošnji jesen veliko delo; svoje kupe prsti so naredile dvakrat tako velike kot navadno. Ta prikazen se le redko ponavlja. Poznavalci prirode, posebno pa še kmetje, gozdarji in učitelji, smatrajo letošnje izvanredno pridnost mravelj kot znak dolge in ostre zime. Ne ve se sicer, od kod naj bi imele te skrbne živalice svojo znanost o bodočem vremenu in ali se imajo za svojo prerokbo zahvaliti svojim dobrim očescem, vendar je splošno znano, da so živali navadno boljše vremenski opazovalci in preroki kot ljudje. Pravijo tudi, da je zgodnje odpadanje drevesnega listja tudi znak zgodnje in ostre zime.

Tržno poročilo. Trgovina s hmeljem v Zatecu na Češkem gre letos izborna naprej. Cena za primablogo znaša 520—600 K za 100 kg, slabše vrste pa se plačujejo po 400—460 K. — Cena goveji živini je na graškem sejmu zopet padla za 1—2 K pri 100 kg. — Za seno veljajo sedaj v Gradcu in Mariboru sledeče cene: Sladko 8 K 50 vin. do 12 K, kisló 8 K do 11 K, slama 7 K 50 vin. do 8 K za 100 kg. — V Nemčiji se je cena železu zopet znižala za 1—2 K pri 1 toni. — Tovarnarji kravat so sklenili povišati cene svojim izdelkom za 5%.

Štajerska za Slov. Stražo: Po č. g. J. Zrnko, župnik v Puščavi nad Mariborom, nabrano na veselici vojaških novincev v Puščavi 10 K 32 vin.; po podružnici v Konjicah, darovali duhovniki v Konjicah ob priliki Franciskovanja 11 K; podružnica v Slivnici pri Celju 20 K; Podružnica v Mariboru 280 K; po podružnici v Celju, zložil častilci in prijatelji o priliki godu mil. g. celjskega opata Fr. Ogradija 57 K 20 vin.; po podružnici v Hočah, iz nabiralnika g. Rojko 3 K 3 vin.; iz nabiralnika g. J. Gselmana 3 K 20 vin.; Mohorjani v Novi cerkvi pri Celju, po č. g. Jos. Pečaku 6 K 00; Mohorjani v Šmartnem na Paki, po č. g. J. Kolarič 11 K 84 vin.; podružnica v St. Jurju ob Šč. 18 kron.

Ne obupsti! Kdor si na nobeden način ne more pomagati, navadno poskusi svojo srečo nazadnje še s srečko, in res se ta poskus marsikdaj dobro obnese, saj je često slišati, da je ta ali oni čez noč obogatel vsled glavnega dobitka. Najpriporočljivejša je turška srečka, ker lastnika v srečnem slučaju s svojimi glavnimi dobitki po 400 tisoč in 200 tisoč zlatih frankov v istini reši vseh gmočnih skrbi, v najneugodnejšem slučaju pa se mu večji del za srečko izdanega denarja povrne v obliki najmanjšega dobitka. Mesečni obrok za turško srečko, koje prihodnje žrebanje se vrši dne 1. decembra t. l., znaša samo 4 K 75 vin. Kdor pa hoče pridjati mesečno še 1 krono 25 vin., prejme zraven še pripravljeno srečko italijanskega rudečega križa, tako da je potem deležen 10 žrebanj vsako leto. Naročila sprejemajo in naročila dajejo za Slov. Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana 5, in vsi njeni sodružniki po deželi. Naročite le po posredovanju Slov. Straže, ki je v zvezi z mogočno slovensko krščansko banko s polno vplačano delniško glavnico 40 milijonov kron, pri kateri se ni bati izgube in neprilike!

Ali ste Vaše travnike že pognojili? To vprašanje se kmetovalcu ne stavi dovolj pogosto, kajti ravno travnik se glede gnojitve najbolj zanemarija. Na ravnini kakor v hribih je v dosegu krme z mnogimi rednimi snovi, nujno potrebno, da se travniki, pašniki in deteljiska potrosijo z Tomaževo žlindro. Zelo dobro se je že izplačalo, ako se je na 1 ha potrosilo poleg primerne množine kalija še 500 do 600 kg Tomaževe žlindre. Na težki zemlji in zanemarjenih travnikih se lahko prva leta potrosi še malo več žlindre; če se vzame za 1 ha približno 800 kg bo zadostovalo.

Ako vam je Vaše zdravje drago, potem čitajte današnji inserat o „Lysol-rmu“ in zahtevajte zanimivo knjigo „Kaj je higijena? zastoj od kemika Hubmann, Dunaj XX, Petraschgasse 4. — Mosse.

Čistitke mladine svojim dragim sorodnikom, dobrotnikom, prijateljem in znancem. Spisal Srečko Stegnar. Tako je naslov lični knjižici, ki je te dni izšla v založništvu tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Knjiga vsbuje na 70 straneh male osmerke 107 prireditelj čestitk „Za god očetu“, „Za god materi“, „Za god teti, stricu in drugim sorodnikom in dobrotnikom“, „Za novo leto“, „Za rojstni dan“ itd. Knjižica bo za naše malčke g tovo dobro došla in jo toplo priporočamo. S poštno vred stane samo 50 vin. Naroča se v tiskarni sv. Cirila in je najboljšje, če se vpošlje naročnino v zamkah naprej.

Italijansko-slovenski slovar, ki obsega nad 40.000 besed je izšel v zelo priročni obliki v Katoliški Bekvarni v Ljubljani. Knjigo je sestavil profesor dr. Josip Valjavec. Subskripcijska cena znaša samo K 3⁸⁰ za vezan izvod. Ista ugane konec novembra t. l.

Mariborski okraj.

Maribor. Nečuden škandal se je zgodil ponoči od točka na srede dne 5. t. m. na starem dravskem mostu v Mariboru. Neki, še dosedaj neznani lopovi, so vrgli stari kip sv. Janeza z mostu na dvori-